

SOCIOLOGIE

<p>Internalisering duidt op een proces waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mensen zich regels uit het sociale verkeer eigen maken b) Mensen hun eigen identiteit steeds meer zelf produceren c) Interne sociale controle steeds belangrijker wordt d) De informele, dicht bij het individu staande, regels steeds meer de bovenhand halen op de officiële regels 	a
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen</p> <p>I. Commodificatie is een proces waarbij de intrinsieke waarde van goederen en diensten ondergeschikt wordt gemaakt aan de in geld uitgedrukte ruilwaarde ervan.</p> <p>II. Rationalisatie is een proces waarbij de werkelijkheid geordend en gesystematiseerd wordt om haar voorspelbaar en beheersbaar te maken.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	A
<p>Het proces van vervreemding speelt zich volgens Marx af op verschillende niveau's. Een van de hiernavolgende mogelijkheden hoort niet thuis bij de door Marx vermelde niveaus. Welke?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de arbeider vervreemdt van het product dat hij voortbrengt b) De arbeider vervreemdt van zijn medemensen. c) De arbeider vervreemdt van zijn sociale klasse. d) De arbeider vervreemdt van zichzelf 	c
<p>Het proces van secularisering houdt in dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) door systeemdifferentiatie aparte organisaties en instellingen ontstaan voor de religieuze beleving b) lange termijnprocessen van groter belang zijn voor de modernisering c) wereldse waarden meer erkenning genieten in het kader van religieuze zingeving d) Het belang van religieuze factoren voor het maatschappelijk leven vermindert. 	d
<p>Beoordeel onderstaande uitspraken op hun juistheid</p> <p>I. De voorspelling van Marx over de concentratie van het kapitaal kan in deze postmoderne tijden niet langer gehandhaafd blijven.</p> <p>II. De vier zelfmoorden die Durkheim onderscheidt kunnen beschouwd worden als een ideaaltypische constructie die Weber gaf aan de term ideaaltype.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) alleen I is juist b) alleen II is juist c) Beide zijn juist d) Beide zijn onjuist 	b
<p>Internalisering, sociale controle en instituten zijn begrippen die verwijzen naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cohesievraagstuk b) ongelijkheidvraagstuk c) identiteitsvraagstuk d) differentiatievraagstuk 	a
<p>Beoordeel onderstaande uitspraken op hun juistheid.</p> <p>I. Volgens Durkheim kan een te sterke binding aan de sociale structuur geen aanleiding geven tot zelfmoord.</p> <p>II. Volgens Durkheim kan een pathologisch zelfmoordcijfer gereduceerd worden</p>	b

<p>door een nieuwe sociale integratie bewerkstelligen.</p> <p>a) Alleen I is juist b) Alleen II is juist c) Beide zijn juist d) Beide zijn onjuist</p>	
<p>Welke visie op Webers bureaucratie is niet correct?</p> <p>a) De functionaris mag alleen uitzondering maken wanneer daartoe overtuigende argumenten aangeleverd worden. b) Hij mag in functie geen emotioneel gedrag vertonen. c) Er is een duidelijke hiërarchische ordening. d) Het gezag van de ambtenaar is begrensd.</p>	A
<p>Beoordeel onderstaande uitspraken op hun juistheid.</p> <p>I. Zowel Marx als Weber gebruiken meerdere criteria als basis voor hun klassenonderscheid</p> <p>II. Wanneer Marx spreekt over het proletariaat als een “Klasse an sich” dan bedoelt hij dat de arbeidende bevolking een collectief bewustzijn ontwikkeld.</p> <p>a) Alleen I is juist b) Alleen II is juist c) Beide zijn juist d) Beide zijn onjuist</p>	D
<p>Welke functie vervullen de welzijnsvoorzieningen in de verzorgingsstaat in het AGIL-schema van Parsons?</p> <p>a) aanpassing b) integratie c) doelverwezenlijking d) patroonhandhaving</p>	D
<p>De aanslagen van het Animal Liberation Front tegen bijvoorbeeld Mc Donaldsvestigingen kunnen in Webers termen beschreven worden als:</p> <p>a) waarderelationeel handelen b) doelrelationeel handelen c) affectief handelen d) emotioneel handelen</p>	A
<p>Tönnies’ Gesellschaft is het beste te vergelijken met Durkheims:</p> <p>a) Mechanische solidariteit b) Organische solidariteit c) Anomische arbeidsverdeling d) Conscience collective</p>	c
<p>Onder welke vorm dient functionele differentiatie zich niet aan ?</p> <p>a) taakdifferentiatie b) functiedifferentiatie c) systeemdifferentiatie d) waardedifferentiatie</p>	d
<p>Wat is de meest passende beschrijving van het begrip anomie bij Durkheim.</p> <p>a) Toestand waarbij de normen niet goed verankerd zijn in de eigen persoonlijkheid en de mensen normloos en stuurloos worden b) Spanning die ontstaat als gevolg van de discrepantie tussen hooggewaardeerde doelen in een samenleving en de geringe beschikbaarheid van legitieme middelen. c) Het proces waarbij de eigen menselijke werkelijkheid verloren gaat omdat men beheerst wordt door ontwikkelingen waarop men zelf geen invloed kan uitoefenen. d) Onvermogen om een objectief beeld te hebben van de werkelijkheid</p>	a

<p>Volgens Frijhof slaat het begrip 'identiteit' terug op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) het zelfbeeld van een groep b) het sociaal prestige dat buitenstaanders aan een groep toekennen c) de wijze waarop een groep zichzelf ziet of wenst te zien waarop anderen die groep als uniek onderscheiden d) het beeld van een groep zichzelf wenst te zien 	c
<p>Westerse samenlevingen zijn niet langer gebaseerd op verwantschapsrelaties. Men spreekt in dit verband van een afname van de</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mechanische solidariteit b) organische solidariteit c) gesellschaft d) cohesie 	a
<p>Een van de hoofdvragen in de sociologie heeft betrekking op het identiteitsvraagstuk, en luidt als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) In welke mate reproduceert een samenleving zichzelf? b) In hoeverre beïnvloeden maatschappelijke verhoudingen het zelfbesef van groepen en individuen c) Hoe verklaren wij het toenemend belang van individuele rechten en vrijheden? d) In welke mate en waarom komt de individuele persoonlijkheid onder druk te staan van maatschappelijke instituties. 	B
<p>Beoordeel de juistheid van volgende twee stellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Volgens Durkheim heeft religie twee belangrijke functies, met name een gevoelsmatige en een cognitieve. II. Weber is van oordeel dat religie een belangrijke rol speelt in het tot stand brengen van het proces van secularisering en individualisering in de moderne samenleving. <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	b
<p>Verschillen tussen mensen leiden niet direct tot sociale ongelijkheid. Welk van de volgende aspecten behoort niet tot de definitie van sociale ongelijkheid?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) verschillen in bestaansmiddelen b) verschillen in het vermogen om de gang van zaken op bepaalde terreinen te beïnvloeden c) verschillen in de biologische constitutie, zoals geslacht en leeftijd d) verschillen in achting die mensen in de ogen van anderen genieten 	c
<p>Durkheim had een specifieke visie op het verschijnsel godsdienst. Beoordeel de juistheid van onderstaande stellingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Hij beschouwde God als het symbool voor het collectieve bewustzijn, het conscience collective II. In de religieuze gebruiken vereert en verstrekt men de samenleving. <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	a
<p>Welke van de hierna genoemde ontwikkelingen houdt het minste verband met politieke modernisering?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Commodificering b) Bureaucratise ring 	a

<ul style="list-style-type: none"> c) Democratisering d) differentiëring 	
<p>De individuele burgerrechten werden historisch het eerst constitutioneel vastgelegd in:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de Belgische grondwet b) de tijdens de Franse revolutie opgestelde ‘verklaring van de rechten van de mens en van de burger’ c) de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring d) de ‘code Napoleon’ 	c
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende 2 stellingen:</p> <p>I. In Duitsland ging natievorming gedeeltelijk aan staatsvorming vooraf omdat er eerst een gemeenschappelijke cultuur tot stand kwam dankzij de rol van de Duitse – vooral de Pruisische – aristocratie.</p> <p>II. In het cultuurnationalisme wordt benadrukt dat men deel uitmaakt van een bepaalde natie krachtens geboorte.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	d
<p>Volgens Marshall behoort de vrijheid van meningsuiting tot</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de burgerrechten b) de sociale rechten c) de culturele rechten d) de politieke rechten 	a
<p>Er zijn vanuit de sociale wetenschappen verschillende verklaringen aangebracht voor het ontstaan van de parlementair-democratische staatsvorm. Welke van de hierna genoemde hoort daar niet bij?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) politieke fragmentatie b) ontwikkeling van een democratische mentaliteit bij de politieke elites c) industrialisering d) concurrentie tussen de westerse staten 	b
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:</p> <p>I. de algemene verbreiding van de loonarbeid en de daarbij horende arbeidsverhoudingen in de thuisnijverheid en de manufactuur vormde de grondslag voor de ontwikkeling van de moderne arbeidsindeling en het fabriekssysteem.</p> <p>II. De deregulering van de arbeidsmarkt mondde in de 19de eeuw uit in grotere gelijkheid van de arbeidsmarktpartijen.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	
<p>Welke van de hierna genoemde elementen vormt geen onderdeel van de Tayloristische organisatieleer?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) opleiding van de arbeiders tot vaklui b) volstrekte scheiding tussen concipiërende en uitvoerende activiteiten c) oprichting van een planning department d) prestatiegebonden beloningssysteem 	a
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:</p> <p>I. Polariseratie van de kantoorarbeid betekent dat in dit segment van de arbeidsmarkt niet alleen hogere functies van leidinggevende en specialistische</p>	b

<p>aard tot stand komen, maar daarnaast ook uitvoerende routinefuncties waarvoor weinig of geen opleiding vereist is.</p> <p>II. Dat de leiding van een organisatie een strategie van ‘responsible autonomy’ toepast, betekent dat zij aan de werknemers een minimale vorm van zelfstandigheid toestaat onder verantwoordelijkheid van de directe chef.</p> <p>a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist</p>	
<p>Collectieve arbeidsverhoudingen zijn in ons land als volgt tot stand gekomen:</p> <p>a) als gevolg van de groeiende macht van werkgeversverenigingen begonnen werknemers zich aaneen te sluiten tot vakorganisaties. b) De overheid riep een systeem van overleg tussen de sociale partners in het leven c) De werknemers probeerden de grote machtsongelijkheid die kenmerkend was voor de individuele arbeidsverhoudingen te ondervangen door de oprichting van vakbonden. d) Steeds meer werkgevers gaven aan hun medewerkers de mogelijkheid om in het kader van overlegorganen hun belangen aan bod te brengen</p>	c
<p>Vakbondsorganisaties die zoveel mogelijk werknemers (geschoolden en ongeschoolden) van eenzelfde bedrijfstak proberen te verenigen, noemt men:</p> <p>a) beroepsbonden b) corporaties of gilden c) industriebonden d) werknemersbonden</p>	c
<p>De toenemende overheidsbemoediging met de arbeidsverhoudingen is typisch voor de periode na W.O.II</p> <p>a) deze stelling is juist, gezien de ontwikkeling van de sociale zekerheid b) deze stelling is onjuist omdat in de 19de eeuw reeds uitgebreid werd opgetreden bij het neerslaan van het arbeidersprotest c) deze stelling is onjuist omdat er in de 19de eeuw een verbod werd uitgevaardigd op kinderarbeid en nachtarbeid voor vrouwen d) deze stelling is juist gelet op de institutionalisering van de arbeidsverhoudingen</p>	b
<p>Welke van de hiernavolgende aspecten is niet kenmerkend voor interne arbeidsmarkten?</p> <p>a) bedrijfsgebonden pensioenrechten b) beschermende ontslagregels (last in, first out) c) promotieperspectieven d) open vacatures</p>	d
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen</p> <p>I. De verburgerlijking van de arbeidsklasse heeft haar beslag gekregen in de tweede helft van de 20^e eeuw.</p> <p>II. In zijn studie van de sociale gelijkheid in Nederland heeft van Herk het over prestigelagen en niet over klassen.</p> <p>a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist</p>	a
<p>Een van de hierna genoemde factoren biedt geen verklaring voor de seksesegregatie op de arbeidsmarkt:</p> <p>a) de ongelijke vaardigheden van mannen en vrouwen b) de doorwerking van het kostwinnersmodel</p>	a

<ul style="list-style-type: none"> c) seksespecifieke socialisatiepatronen d) het 'gender'-karakter van de beroepenstructuur 	
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Met cultuur van de armoede wordt bedoeld dat gedragspatronen en opvattingen die binnen deze subcultuur tot stand zijn gekomen, niet automatisch verdwijnen wanneer de economische oorzaken van de armoede zijn weggenomen. II. Stedenbouwkundige reconstructies van de moderne stad (zoals die van Parijs onder Napoleon III) kunnen beschouwd worden als de uitdrukking van het voortschrijdende rationaliseringsproces, dat kenmerkend is voor de moderne samenleving. <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	a
<p>Welke van de volgende verklaringsgronden voor de ontwikkeling van de verzorgingsstaat kan moeilijk weerhouden worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de strijd van de arbeidersbeweging b) de Keynesiaanse economische theorie c) toenemende internationale concurrentie d) rational choice overwegingen 	c
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee uitspraken:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. In de dominante visie op modernisering worden de leefwijze op het platteland, de arbeiderscultuur, de armoede ... voorgesteld als vormen van traditionalisme. II. Sociologisch gezien verwijst het begrip modernisering naar een aantal snelle historische opkomst van de grootschalige industrie, de groei van stedelijke agglomeraties en de invloed van de natuurwetenschappen. <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	d
<p>Het proces van secularisering houdt in dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) door systeemdifferentiatie aparte organisaties en instellingen ontstaan voor de religieuze beleving b) lange termijnprocessen van groter belang zijn voor de modernisering c) wereldse waarden meer erkenning genieten in het kader van de religieuze zingeving d) het belang van religieuze factoren voor het maatschappelijk leven vermindert 	d
<p>Een van de hoofdvragen heeft betrekking op het identiteitsvraagstuk, en luidt als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) in welke mate reproduceert de samenleving zichzelf? b) In hoeverre beïnvloeden maatschappelijke verhoudingen het zelfbesef van groepen en individuen in de samenleving. c) Hoe verklaren wij het toenemend belang van individuele rechten en vrijheden? d) In welke mate en waarom komt de individuele persoonlijk onder druk te staan van maatschappelijke instituties? 	b
<p>Internalisering duidt op een proces waarbij</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mensen zich regels uit het sociale verkeer maken b) mensen zich conformeren aan regels die kenmerkend zijn voor de groepen waartoe zij behoren c) mensen niet langer gevoelig zijn voor externe sociale controle d) mensen de officiële regels minder belangrijk gaan vinden dan officieuze afspraken 	a

<p>Als twee belangrijke bronnen van macht gelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) het bezit van schaarse goederen en sociale status b) het bezit van productiemiddelen en sociale status c) het bezit van schaarse goederen en kennis d) het bezit van kennis en sociale status 	c
<p>Als bron van sociale desintegratie wordt door sociologen o.m. het individualiseringsproces genoemd. Zij bedoelen daarmee dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mensen zich in toenemende mate egoïstisch gedragen en weinig aandacht betonen voor hun medemensen. b) Mensen in de loop van de tijd meer zelfstandigheid en keuzevrijheid hebben verworven c) De instituties in de moderne samenleving zich meer autonoom gaan gedragen d) De wederzijdse afhankelijkheid binnen menselijke relaties is afgenomen. 	b
<p>Wat de 'industriële revolutie' wordt genoemd, slaat in eerste instantie op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een aantal technologische vernieuwingen mede onder invloed van de zich ontwikkelende natuurwetenschap (o.a. stoommachine) b) de ontwikkeling van een nieuw productieproces waarin bezielde energie vervangen wordt door onbezielde energie c) de ontwikkeling van een nieuw systeem van arbeidsverhoudingen dat het eerst gestalte kreeg in de huisnijverheid, nadien in de manufactuur en de industriële onderneming d) de vervanging van agrarische productie door ondernemingsgewijze productie in fabrieken. 	
<p>Als onderdelen van de sociale structuur zich gaan losmaken en een eigen functie vervullen, dan noemt men dit</p> <ul style="list-style-type: none"> a) taakdifferentiatie b) structuurdifferentiatie c) systeemdifferentiatie d) sociale differentiatie 	c
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Volgens Marx wordt de prijs van goederen die op de markt worden verhandeld, bepaald door de hoeveelheid arbeid die bij de vervaardiging ervan geïnvesteerd wordt. II. Marx onderscheidt slechts twee klassen, m.n. kapitalisten en arbeiders. <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	B
<p>Het proces van vervreemding speelt zich volgens Marx af op verschillende niveaus. Een van de hiernavolgende mogelijkheden hoort niet thuis bij de door Marx vermelde niveaus. Welke?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de arbeider vervreemdt van het product dat hij voortbrengt b) de arbeider vervreemdt van zijn medemensen c) de arbeider vervreemdt van zijn sociale klasse d) de arbeider vervreemdt van zichzelf 	c
<p>Een van de volgende uitspraken beantwoordt niet aan de gedachtengang van Marx. Welke?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de spanningsverhouding tussen productiekrachten en productieverhoudingen is typisch voor de moderne, kapitalistische samenleving. b) De geschiedenis van de mensheid kan niet adequaat begrepen worden als men de concrete materiële belangen van de mensen, de op bezit berustende 	a

<p>machtsverhoudingen en de strijd tussen ongelijke sociale categorieën buiten beschouwing laat.</p> <p>c) De arbeiders leven in eerste instantie met een ‘vals bewustzijn’ omtrent hun toestand en de eigenlijke verhoudingen tussen de klassen en worden om de tuin geleid door de heersende ideeën van de dominante klasse.</p> <p>d) Onder productieverhoudingen verstaan we de sociale relaties die het productieproces reguleren.</p>	
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen:</p> <p>I. In de traditionele samenlevingen is het collectieve bewustzijn sterk ontwikkeld en wordt het daarom door Durkheim benoemd met de term ‘organische solidariteit.’</p> <p>II. In zijn latere werken verdedigt Durkheim de stelling dat de moderne processen van arbeidsbedeling vanzelf leiden tot een grotere samenhang en solidariteit onder de mensen</p> <p>a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist</p>	d
<p>Bij een te zwakke sociale cohesie is er volgens Durkheim een toename te verwachten van het aantal</p> <p>a) anomische zelfmoorden b) altruïstische zelfmoorden c) egoïstische zelfmoorden d) collectieve zelfmoorden</p>	c
<p>Het aanpassingsgedrag waarbij mensen, die bepaalde doelstellingen willen bereiken, maar voor wie de toegestane wegen naar die doelstellingen versperd zijn en die daarom alternatieve wegen opzoeken, wordt door Merton bedacht met de term:</p> <p>a) anomie b) rebellie c) ritualisme d) innovatie</p>	d
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen :</p> <p>I. Zowel Weber als Durkheim probeerden inzicht te verwerven in hoe godsdiensten in hun tijd functioneerden en dachten dit het beste te kunnen bereiken door de studie van deze fenomenen in de primitieve samenlevingen.</p> <p>II. Volgens Durkheim heeft religie als functie de sociale cohesie te versterken: door hun band met de goddelijke kracht te cultiveren, herbevestigen gelovigen eigenlijk hun band met de maatschappij</p> <p>a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist</p>	c
<p>Een profvoetballer die voor zijn plezier voetbalt, geeft blijk van</p> <p>a) doelrelationeel handelen b) waarderrelationeel handelen c) affectief handelen d) traditioneel handelen</p>	b
<p>Een van de hierna genoemde eigenschappen is niet kenmerkend voor de bureaucratistische organisatievorm (volgens Weber):</p> <p>a) toepassing van onpersoonlijke regels, zonder aanzien des persoons</p>	b

<ul style="list-style-type: none"> b) inefficiënte procedures c) hiërarchische ordening van de functies d) benoeming op grond van bekwaamheid 	
<p>Welke van de hierna genoemde organisaties beantwoordt het minste aan Webers ideaaltype van de bureaucratie?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een fast-foodrestaurant b) een academisch ziekenhuis c) een beroepsleger d) een hedendaagse politieke partij 	d
<p>Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen</p> <p>I. Het ontstaan van de kapitalistische mentaliteit werd bevorderd door het (protestantse) geloof in de predestinatieleer, die o.m. inhoudt dat de mens zijn zielenheil kan bekomen door eigen inspanningen, vooral als die bekroond worden door economisch succes.</p> <p>II. In het protestantse denken kwam het natuurwetenschappelijk onderzoek in de plaats van het geloof, en zo werd een basis gelegd voor de kapitalistische ontwikkeling.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	d
<p>Welke van de hieronder genoemde zienswijzen met betrekking tot sociale ongelijkheid beantwoordt het beste aan de opvatting van Weber?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een klasse is te omschrijven als een laag die bestaat uit mensen die een soortgelijke economische positie innemen en zich onderling verbonden voelen door gemeenschappelijke opvattingen en levensstijl. b) Mensen behoren tot standen op basis van bijvoorbeeld hun hoge geboorte, hun beroep of hun langdurige opleiding en deze standsverschillen monden uit in verschillende politieke partijen. c) Het eendimensionale model van sociale stratificatie dient vervangen te worden door een meerdimensionaal model waarbinnen posities kunnen worden vastgelegd op drie van meerdimensionaal dimensies: klasse, status en macht. d) Voor de studie van de sociale ongelijkheid is het van belang een onderscheid te maken tussen de bezitters van economisch kapitaal, sociaal kapitaal en cultureel kapitaal. 	c
<p>Verschillen tussen mensen leiden niet direct tot sociale ongelijkheid. Welk van de volgende aspecten behoort niet tot de definitie van sociologie?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) verschillen in bestaansmiddelen b) verschillen in vermogen om de gang van zaken op bepaalde terreinen c) verschillen in bid. Constitutie, zoals geslacht en leeftijd d) verschillen in achting die mensen in de ogen van anderen genieten. 	c
<p>Secularisering bevordert</p> <ul style="list-style-type: none"> a) traditioneel gedrag b) rationeel gedrag c) sociaal gedrag d) emotioneel gedrag 	b
<p>I. Marx zegt dat de prijs bepaald is door de hoeveelheid arbeid die geïnvesteerd wordt</p> <p>II. Marx heeft maar 2 klassen: kapitalisten en arbeiders</p> <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist 	b

<ul style="list-style-type: none"> b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	
<p>Durkheim heeft een speciale visie op de godsdienst:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. God = symbool van het collectief bewustzijn, conscience collective II. Religieuze vereerden versterkt door samenleving <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	a
<p>Als in bureaucratie alles stipt verloopt volgens formele regels dan is de kans groot dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bureaucratie: optimaal verloopt b) de bureaucratie inboet aan efficiëntie c) geen informele relaties ontstaan d) rivaliteit uit de burgerij gebannen wordt 	b
<p>Wat houdt de samenleving bijeen? Wat is niet juist?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) eigenbelang b) altruïsme c) dwang en hegemonie d) samenhangsbesef op gebied van waarden en normen 	b
<p>Ontwikkeling van Parlementair-democratische staatsvormen. Welk proces hoort er niet bij?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) politieke fragmentatie b) ontwerpen van een democratische mentaliteit bij politieke elites c) industriële revolutie d) concurrentie tussen westerse staten 	b
<p>Vakbondsorganisaties die zoveel mogelijk werknemers (ongeschoolden) van eenzelfde bedrijfstak proberen te verenigen, noemt men:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) beroepsvakbonden b) corporaties c) werknemersbonden d) industriebonden 	d
<ul style="list-style-type: none"> I. Goldthorpe: bij klassenindeling horen de kleine zelfstandigen tot de "service class" II. Goldthorpe: markt – en werksituatie van geschoolde arbeiders verschillen van deze van ongeschoolde arbeiders, behoren tot 2 verschillende klassen <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist d) I en II zijn onjuist 	c
<ul style="list-style-type: none"> I. Door de verzorgingsstaat worden koppelingen tussen productiesystemen in de tweede helft van de 20ste eeuw geleidelijk aan opgeheven II. Vermits 'staat' in verzorgingsstaat wijst erop dat overheidszorg naast de individuele burgers toe essentieel in handen is van de overheidsambtenaren <ul style="list-style-type: none"> a) I en II zijn juist b) Alleen I is juist c) Alleen II is juist 	d

d) I en II zijn onjuist													
Durkheim verklaarde de egoïstische zelfmoord als volgt: a) sterke integratie van het individu b) ego betrokkenheid c) onafhankelijkheid van het individu van de groep	c												
Ruil is een handig spel dat bestaat uit een complex geheel van onbewuste manouvres die erop gericht zijn om zekerheid te verwerven en de eigen positie te beveiligen tegen allerlei risico's van het samenleven is een uitspraak van: a) Levi Strauss b) Durkheim c) Mauss	a												
Iemands sociale status wordt bepaald door: a) de persoonlijke manier waarop de sociale positie bekleed wordt b) plaats in een netwerk van sociale relaties of verhoudingen c) de maatschappelijke waardering voor de door hun beklede sociale posities	c												
Een student gaat uit i.p.v. te studeren. Men spreekt hier van: a) een intern rolconflict b) een extern rolconflict c) neo-conformisme	c												
Vul het parsoonschema aan : <table style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>External</td> <td>Internal</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Means</td> <td>A</td> <td>B</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Goals</td> <td>C</td> <td>D</td> <td></td> </tr> </table> Op de plaats van A hoort thuis: a) latency b) adaption c) goal-attachment	External	Internal			Means	A	B		Goals	C	D		b
External	Internal												
Means	A	B											
Goals	C	D											
Politieke steun is een ... middle en klantenbinding is een ... middel a) vervangbaar, relavnt b) instabiel, universeel c) relevant, liquide	b												
Liquiditeit van een organisme is de mate waarin middelen direct inruilbaar zijn voor andere middelen . Deze uitspraak is: a) waar b) niet waar	a												
Welke patroonvariabele is volgens Parson typerend voor de preïndustriële maatschappij? a) specificity b) ascription c) universation	b												
Een student die voor FETEW geld inzamelt, getuigt van: a) normatief referentiegroepsgedrag b) relatieve deprivatie c) comparatief refereringsgedrag	a												
Op de plaats C hoort: interactie, gemeenschappelijke waarden en normen. Communicatie wel, niet Wel A; B Niet C, D a) een groep b) collectiviteit c) samenzijn	b												

De procesfabricage wordt gekenmerkt door ... formalisatie a) hoge, lage b) lage, lage c) lage, hoge	b
Wat is de niet-sociologische factor voor de stijging van echtscheidingen? a) de veranderde positie van de vrouw op de arbeidsmarkt b) de toename van de gemiddelde levensduur c) verminderde communicatie tussen echtgenoten	b
Wat is sociologie? a) samenlevingskunde b) empirische studie van de samenlevingsverbanden als de autonome werkelijkheid c) studie van het sociaal handelen	c
Tot welke organisatieconfiguratie behoort een verzekeringsmaatschappij volgens Mintzberg: a) professionele bureaucratie b) machinebureaucratie c) divisiestructuur	b
De vraag of het welvaartspeil van de Belgische bevolking op basis van het inkomen wel een goede indicator is voor de maatschappelijke welvaart heeft te maken met: a) validiteit b) representativiteit c) betrouwbaarheid	a
Traditioneel vasthouden aan sociaal geaccepteerde patronen noemt men: a) reïtisme b) ritualisme c) revolutionair	b
Waarvoor staat het symbool interactionisme ? a) reconstructie van de sociale werkelijkheid als geheel van interacties b) sociale verschijnselen zijn te verklaren door uitwisseling van sociale goederen tussen mensen c) elke interactie wordt begrepen in termen van de bijdrage die het aan het geheel levert	c
Waarvoor dient het gerechtelijk apparaat bij de structureel-functionalistische school? a) zorgt voor een zekere graad van controle over zijn omgeving, teneinde de hulpmiddelen te verwerven voor de aanpassing b) zorgt voor persoonshandhaving van het fundamentele waardepatroon van de samenleving c) het draagt bij tot de functionele vereiste van integratie	a
-Een van de volgende groepen is geen primaire groep a) een kleine klas b) een gezin c) een klik werkmakers	a
Afschermen van rolbetrokken gedrag is een middel om aan een rollenstel de nodige stabiliteit te geven. Waarover gaat het? a) dat een leraar zelden met leerlingen, ouders en directie wordt geconfronteerd b) dat leraars onderling steun vinden bij elkaar c) dat leraars hun rollen afstoten	a
Netwerken en groepen verschillen onderling omwille van a) de collectieve dimensie van groepen b) het relationele aspect bij netwerken	b

c) hun verschillende omvang	
Welke factor is de meest belangrijke ter verklaring van Xenofob gedrag a) het etnisch gemengd karakter van het onderwijs b) het algemeen vormend karakter van het onderwijs c) het niveau van het onderwijs	a
Vriendjespolitiek bij benoemingen is in termen van Parsons Pattern variabelen a) particularisme b) instrumentalisme c) specificiteit	b
De meest typische functie voor het moderne gezin is a) de sociale bescherming b) emotioneel management c) economische ondersteuning	a
Waarneming is selectief omdat a) het beïnvloed wordt door voorkeur en afkeer van personen en toestanden b) het beïnvloed wordt door het nastreven van belangen c) onze inhoudelijk kennis onvoldoende is	c
Een bureaucratische gestructureerde organisatie is een voorbeeld van a) traditioneel sociaal handelen b) waarderelationeel handelen c) doelrelationeel handelen	a
Waarover gaat het in het volgende citaat? Het gaat steeds om een gedifferentieerde en gewoonlijk competitieve eenheid, waarin zelfbewustheid en vormen van hebzucht toegelaten worden: maar deze gevoelens worden gesocialiseerd door sympathie en geraken onder de controle van een gemeenschappelijk bewustzijn, of hebben daartoe althans de neiging. a) zij-groep b) wij-groep c) een primaire groep	c
Een politicus die zich laat omkopen door een zakenman doet een inbreuk op de a) Soll erwartungen b) Kann erwartungen c) Muss erwartungen	a
Blau noemt voortgezette rationalisering de oplossing voor problemen van de bureaucratie. Daarmee bedoelt hij: a) het bevorderen van voortdurende zelfreguleringsprocessen b) het bestrijden van informele praktijken en verhoudingen c) het strikter toepassen van de bureaucratische regels	
Welke uitspraak is fout? a) volgens Marx behoort ideologie tot de maatschappelijke bovenbouw b) volgens Marx maken de sociale productieverhoudingen deel uit van de maatschappelijke infrastructuur c) volgens Marx zijn in de sociale productieverhoudingen de ongelijkheden tussen de mensen verdwenen.	c
Externe voorwaarde voor wetenschappelijke kennis a) werkelijkheid zo getrouw mogelijk voorstellen b) inschakeling in een wetenschappelijk cultuurpatroon c) gebruik van betrouwbare onderzoeksmethode	b
Wat is de Klasse-für-sich die het eerst tot stand kwam in het moderne industrialiseringsproces?	a

<ul style="list-style-type: none"> a) de burgerij b) het proletariaat c) kleine werkgevers 	
<p>De vraag of het BNP wel een goede inductie is voor de maatschappelijke welvaart heeft te maken met:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) representativiteit b) betrouwbaarheid c) validiteit 	c
<p>Weber verbondt de opkomst van het kapitalisme met:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de protestantse ethiek b) de ondernemingsgewijze productie c) het investeren van winsten 	a
<p>Stereotypen over jongens / meisjes in stripverhalen worden meestal bestudeerd via:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de inhoudsanalyse b) participerende observatie c) veldexperimenten 	a
<p>De idee dat de sociale werkelijkheid aan de hand van zingevingen voortduren geconstrueerd en gestructureerd wordt door de deelnemers aan de werkelijkheid is typisch voor</p> <ul style="list-style-type: none"> a) het structureel functionalisme b) het symbolisch interactionisme c) de ruiltheorie 	b
<p>Wat valt volgens Webers definitie wel onder sociaal handelen?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een vechtpartij b) naïperij c) geld oppotten 	a
<p>Communicatie en interactie lopen dikwijls volgens vaste patronen. De meest plausibele verklaring ervoor is:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) er bestaat daaromtrent overeenstemming op voorhand b) er groeit overeenstemming tijdens de interactie en communicatie c) er ontstaan wederzijdse verplichtingen tijdens de interactie en communicatie 	b
<p>Sociale ruil verschilt van economische ruil omdat</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de waarde van de goederen afhankelijk is van de deelnemers b) sociale ruil vooral in primitieve samenlevingen belangrijk is c) sociale ruil indirect ruil is 	a
<p>All the world's a stage, and all the man and women merely players (Shakespeare) is een rare definitie van het volgende sociologische concept:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sociale status b) sociale positie c) sociale rol 	c
<p>Positieve sancties komen vooral voor bij</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Soll erwartungen b) Kann erwartungen c) Muss erwartungen 	b
<p>Een van de volgende groepen is een quasi-groep:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) toestandsklasse b) een sociale stand c) een kaste 	a
<p>Het samenzijn is geen groep in de eigenlijke betekenis wegens het ontbreken van</p> <ul style="list-style-type: none"> a) interactie 	b

<ul style="list-style-type: none"> b) een gemeenschappelijke zingeving c) een gemeenschappelijke situatie 	
<p>Over welk soort van sociale groep gaat het? De groep wijdt ons in de geheimen van de omgeving in. Het is de groep via dewelke we (...) voor het eerst creatief uitdrukking geven aan onze sociale impulsen</p> <ul style="list-style-type: none"> a) speelgroep b) gezin c) face to face-groep 	c
<p>Comparatief referentiegroepsgedrag kan aanleiding zijn voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) anticiperende socialisatie b) relatieve deprivatie c) conformistisch gedrag 	a
<p>De belangrijke funtieverschuiving van het hedendaagse gezin heeft betrekking op de</p> <ul style="list-style-type: none"> a) socialisatiefunctie b) reproductiefunctie c) productiefunctie 	c
<p>Blau noemt voortgezette rationalisering de oplossing voor problemen van de bureaucratie. Daarmee bedoelt hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) het bevorderen van voortdurende zelfregelingsprocessen b) het bestrijden van informele praktijken en verhoudingen c) het striktere toepassen van de bureaucratische regels 	a
<p>Gaat het bij de verburgelijking van de arbeidersklasse om:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) enculturatie b) acculturatie c) socialisatie 	b
<p>De economische positie is de onafhankelijke variabele in de klassentheorie</p> <ul style="list-style-type: none"> a) E.O. Wright b) Weber c) Parsons 	c
<p>Sociale feiten-collectief bewustzijn-morele orde. Bij welke socioloog staan deze begrippen centraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Comte b) Parsons c) Durkheim 	c
<p>Tot de primaire manifestaties van status volgens Weber behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) conubium b) monopolische toeëigening c) uitwendige levenstoestand (lebensstellung) 	c
<p>Welke component van cultuur hoort niet thuis in dit rijtje?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) collectieve oriëntatie b) specificiteit c) effectieve neutraliteit 	a
<p>Lees aandachtig volgend citaat: "Zie daardus gedrags-, denk- en handelwijzen die de merkwaardige eigenschap vertonen dat ze bestaan buiten het bewustzijn van de individuen om de gedrags- en denkwijzen zijn niet alleen iets buiten het individu. Ze zijn ook begiftigd met een biedende en dwingende macht krachtens welke ze zich aan het individu opleggen, of dit het wil biedende en dwingende macht, krachtens welke ze zich aan het individu opleggen, of dit het wil of niet. Waarover heeft de auteur van dit citaat het?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sociale rollen b) sociale feiten 	b

c) sociale structuren	
Over welke klasse gaat het in deze uitspraak? De overheersing van het kapitaal heeft een massa geschapen met een gemeenschappelijke toestand en gemeenschappelijke belangen. Deze massa is reeds een klasse vis à vis het kapitaal, maar nog niet zichzelf a) burgerij b) proletariaat c) lower-lower class	b
Waarover gaat het in het volgend citaat? Het gaat steeds om een gedifferentieerde en gewoonlijk competitieve eenheid, waarin zelfbewustheid en vormen van hebzucht toegelaten worden, maar deze gevoelens worden gesocialiseerd door sympathie en geraken onder de controle van een gemeenschappelijk bewustzijn, of hebben daartoe althans de neiging. a) zij-groep b) wij-groep c) primaire groep	c
Het overdragen van waarden, normen, verwachtingen via massa-media, noemden we: a) primaire socialisatie b) secundaire socialisatie c) tertiaire socialisatie	c
Waarover gaat het bij het 'Mattheus-effect' a) over de ongelijke deelname aan collectieve voorzieningen b) over de ongelijkheid op microvlak c) over sociale onrechtvaardigheid	a
Apartheid is volgens sommige sociologen een indeling van de bevolking in a) standen b) strata c) kasten	c
Een mijnwerker emigreert met zijn gezin naar België en gaat na de mijnsluiting met pensioen. Zijn zoon studeert en wordt leraar. Wat komt niet ter sprake in deze situatie? a) horizontale mobiliteit b) intragenerationele mobiliteit c) intergenerationele mobiliteit	b
De belangrijke functie van instituties als gezin en godsdienst, volgens Parsons, dat ze zorgen voor a) integration b) latency c) goal-attachment	b
'Sociale klasse' verwijst bij Weber naar: a) sociaal prestige b) lebensstellung c) sociale mobiliteit	b
Nadat ze een toetsbare hypothese hebben geformuleerd gaan sociologen over tot: a) systematische waarneming en gegevensverzameling b) het falsifiëren van de hypothese c) het verifiëren van de hypothese	a
Marx definieerde het begrip 'sociale klasse' hoofdzakelijk in termen van: a) bezit of niet-bezit van de productiemiddelen b) burgerij en proletariaat c) infra- en supra-structuur	b
Bij een collectiviteit ontbreekt volgend kenmerk	b

<ul style="list-style-type: none"> a) samenhang b) frequentie en intensieve interactie c) gemeenschappelijke belangen 	
<p>Slechts een van de volgende groepen is een primaire groep in strikte zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een klas kleuters b) een informele club van kaderpersoneel c) een productie-eenheid arbeiders 	b
<p>Sociologie onderscheidt zich van de andere sociale wetenschappen, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ze zich met de samenleving bezighoudt b) ze een specifieke invalshoek heeft c) de socioloog bij zijn onderwerp betrokken is 	b
<p>Brechts' Erst kommt das fressen und dan die moral' verwijst sociologisch naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de doorslaggevende rol van de economische organisatie op de samenleving b) culturele bepaaldheid van het menselijk gedrag c) de invloed van de materiële beperkingen op het menselijk gedrag 	c
<p>De "verstehende methode" is volgens Weber nodig in de sociologie, omwille van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de betrokkenheid van het sociale handelen op waarden b) de onmogelijkheid om met de maatschappij te experimenteren c) de noodzaak om de wetten van de samenleving te verstaan 	a
<p>De kern van ons referentiekader wordt gevormd door:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) waarden b) sociale positie c) belangen 	a
<p>Nadat ze een toetsbare hypothese hebben geformuleerd, gaan wetenschappers over tot</p> <ul style="list-style-type: none"> a) systematische waarneming en gegevensverzameling b) het formuleren van een theorie c) het falsifiëren van de hypothese d) het formuleren van een paradigma 	a
<p>Weber kwam tot zijn theorie over de invloed van de protestantse ethiek op het ontstaan van het kapitalisme, via volgende onderzoeksmethode:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) etnomethodologie b) survey c) vergelijkende methode d) gemeenschapssurveys 	c
<p>Durkheim verklaarde de variatie in zelfdodingscijfers vanuit de factor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sociale feiten b) sociale integratie c) sociale positie d) sociale status 	b
<p>Welke van de vier Weberiaanse grondcategoriën van sociaal handelen is van toepassing op 'bureaucratisch handelen':</p> <ul style="list-style-type: none"> a) emotioneel b) doelrationeel c) traditioneel d) waarderationeel 	b
<p>Of er van samenwerking of tegenwerking sprake is, heeft te maken met volgend kenmerk van de interactie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) directheid b) coördinatie c) uitgebreidheid 	b

d) regelmaat	
Sociale ruil onderscheidt zich van economische ruil, omdat: a) de keuzemogelijkheid beperkter zijn b) er niet alleen goederen geruild worden c) de waarden van de waar onafhankelijk is van de verstrekker d) de verplichtingen van de deelnemers niet duidelijk afgebakend zijn	d
Een intern rollenconflict is een conflict tussen: a) verschillende rollen bij dezelfde positie b) dezelfde rollen van verschillende posities c) verschillende rollenpatronen d) verschillende rollen bij verschillende posities	a
Wel interactie en communicatie, geen gemeenschappelijke waarden en normen. Dit is kenmerkend voor een: a) collectiviteit b) primaire groep c) sociale categorie d) samenzijn	d
Een van de volgende groepen is geen primaire groep a) kleine klas b) gezin c) klik werkmakers	a
Welke component van cultuur hoort niet thuis in dit rijtje a) opvattingen b) normen c) doeleinden d) verwachtingen	a
Welke groep bezit hoogstwaarschijnlijk geen eigen cultuurpatroon: a) een etnische gemeenschap b) een sociale klasse c) een sociale categorie d) een religieuze gemeenschap	c
Een van de volgende patroonvariabelen (Parsons) staat niet op zijn plaats: a) collectieve oriëntatie b) specificiteit c) universalisme d) effectieve neutraliteit	a
Van wie komt de uitspraak 'de overheersing van het kapitaal heeft een massa geschapen met een gemeenschappelijke toestand en gemeenschappelijke belangen. Deze massa is reeds een klasse vis à vis het kapitaal, maar nog niet voor zichzelf: a) Durkheim b) Weber c) Marx d) Merton	c
Van wie is volgend citaat 'Wanneer mensen een situatie als werkelijkheid definiëren, dan is deze situatie ook werkelijk in haar gevolgen: a) mead b) Thomas c) Parsons d) Merton	b
Het eigene van de sociologie ligt hierin dat ze:	b

<ul style="list-style-type: none"> a) de sociale werkelijkheid bestudeert b) het sociale als zodanig bestudeert c) het sociaal handelen bestudeert d) maatschappelijke structuren bestudeert 	
<p>Sociologische wetmatigheden verschillen van de natuurwetten, omdat ze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een andere wetenschappelijke criteria beantwoorden b) volgens een andere methode tot stand komen c) veranderbaar zijn door menselijk ingrijpen d) niet gefalsificeerd kunnen worden 	c
<p>Dat wetenschappelijke waarneming betrouwbaarder is dan de dagelijkse waarneming komt omdat wetenschappers:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een ander referentiekader hebben b) een beter referentiekader hebben c) een meer verantwoord referentiekader hebben d) hun referentiekader kunnen overschrijden 	d
<p>Welke optimalisering van het begrip 'sociale klasse' hanteerden Van Heek en Vercruysse in hun onderzoek naar de sociale stratificatie in Nederland.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bezit van productiemiddelen b) politieke macht c) inkomen d) beroepsprestige 	d
<p>Een steekproef waarin de populatie opgedeeld wordt in deelpopulatie, om zo een evenwichtige aanwezigheid van elke deelpopulatie in een steekproef te verzekeren, heet een:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) doelgerichte steekproef b) multi-stagesteekproef c) quota-steekproef d) gestratificeerde steekproef 	d
<p>Welk sociologisch model kan gekenmerkt worden aan de hand van 'structuur' en 'conflict':</p> <ul style="list-style-type: none"> a) marxisme b) symbolisch interactionisme c) structureel functionalisme d) ruilmodel 	a
<p>Welke van de volgende relaties is primair van aard</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tussen een prostitué en haar klant b) tussen een ambtenaar en zijn zoon c) tussen een voetballer en zijn trainer d) tussen een leraar en leerling 	b
<p>Dat mensen door anderen gewaardeerd worden op grond van hun sociale positie heet:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sociale interactie b) sociaal aanzien c) sociale waardering d) sociale status 	b
<p>Wat hoort niet thuis in de definitie van een collectiviteit</p> <ul style="list-style-type: none"> a) gemeenschappelijk waarden b) saamenhorigheid c) frequentie en intensieve interactie d) gemeenschappelijke belangen 	c
<p>Typisch voor het moderne gezin is volgens Parsons vooral de functie van:</p>	c

<ul style="list-style-type: none"> a) sociale bescherming b) reproductie c) emotioneel management d) consumptie 	
<p>Een etnische groep is een:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) klasse b) categorie c) collectiviteit d) organisatie 	c
<p>Het begrip 'klasse an sich' stamt van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Marx b) Durkheim c) Weber d) Semmel 	a
<p>Een van de volgende kenmerken is niet typisch voor een bureaucratische organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) continuïteit van de werking b) afbakening van bevoegdheden via regels c) berust op mondelinge communicatie d) hiërarchisch toezicht over de uitoefening van bevoegdheden 	c
<p>Welk kenmerk hoort niet thuis in een participatief opvoedingspatroon</p> <ul style="list-style-type: none"> a) positieve sancties b) verbale communicatie c) materiële sancties d) kindgerichte socialisatie 	c
<p>Tot welke klasse horen volgens Warner en Lunt de 'nouveaux riches':</p> <ul style="list-style-type: none"> a) upper upper b) lower upper c) upper-middle d) lower-middle 	b
<p>De post-industriële samenleving is volgens Daniël Bell, essentieel gekenmerkt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de totstandkomng van een veralgemeende welvaartseconomie b) theoretische kennis als basis van industriële innovaties c) nieuwe beroepen in de dienstensector (gezondheidszorg, informatica, diensten aan ondernemingen) 	
<p>Het "samenzijn" is geen groep in de eigenlijke betekenis, wegens het ontbreken van</p> <ul style="list-style-type: none"> a) interactie b) een gemeenschappelijke zingeving c) een gemeenschappelijke situatie 	
<p>Over welk soort van sociale groep gaat het? De groep wijdt ons in de geheimen van de samenleving in. Het is de groep via dewelke we (...) voor het eerst creatief uitdrukking geven aan onze sociale impulsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) speelgroep b) gezin c) face – to – face groep 	
<p>Welke van de drie volgende uitspraken zal volgens ons het best de 'industrialisering' kenmerken?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) het is een historisch ontwikkelingsproces in de menselijke arbeidsvorm, gekenmerkt door een reeks fundamentele veranderingen verbonden met de opkomst en uitbreiding van kapitalistische productieverhoudingen. b) Het is een maatschappelijk veranderingsproces ten gevolge van de uitvinding en de 	

<p>veralgemeende toepassing van een bepaald type van technologie</p> <p>c) Het is een unilineaire evolutie, die bepaald wordt door toenemende rationalisering en verwetenschappelijking van het menselijk handelen.</p>	
<p>De belangrijkste functieverhuizing van het hedendaagse gezin heeft betrekking op de</p> <p>a) socialisatiefunctie b) reproductiefunctie c) productiefunctie</p>	
<p>Blau noemt voortgezette rationalisering de oplossing voor de problemen van de bureaucratie. Daarmee bedoelt hij:</p> <p>a) het bevorderen van voortdurende zelfregelingsprocessen b) het bestrijden van informele praktijken en verhoudingen c) het striktere toepassen van de bureaucratische regels.</p>	
<p>Gaat het bij de “verburgelijking van de arbeidersklasse” om:</p> <p>a) enculturatie b) acculturatie c) socialisatie</p>	
<p>De economische positie is de onafhankelijke variabele in de klassentheorie van</p> <p>a) E.O. Wright b) Weber c) Parsons</p>	
<p>Sociale feiten-collectief bewustzijn-morele orde. Bij welke socioloog staan deze begrippen centraal?</p> <p>a) Comte b) Parsons c) Durkheim</p>	
<p>Tot de primaire manifestaties van status volgens Weber behoort niet:</p> <p>a) connubium b) monopolioïde toeëigening c) uitwendige levenstoestand</p>	c
<p>Welke component van cultuur hoort niet thuis in dit rijtje?</p> <p>a) opvattingen b) doeleinden c) verwachtingen</p>	a
<p>Een van de volgende patroonvariabelen (Parsons) is niet kenmerkend voor de moderne samenleving:</p> <p>a) collectieve oriëntatie b) specificiteit c) affectieve neutraliteit</p>	a
<p>Over welke klasse gaat het in deze uitspraak: “de overheersing van het kapitaal heeft een massa geschapen met een gemeenschappelijke toestand en gemeenschappelijke belangen. Deze massa is reeds een klasse vis-à-vis het kapitaal, maar nog niet voor zichzelf?</p> <p>a) burgerij b) proletariaat c) lower-lower class</p>	b
<p>Waarover gaat het in volgend citaat? “het gaat steeds om een gedifferentieerde en gewoonlijk competitieve eenheid waarin zelfbewustheid en vormen van hebzucht toegelaten worden, maar deze gevoelens worden gesocialiseerd door sympathie en geraken onder de controle van een gemeenschappelijk bewustzijn, of hebben daartoe althans de neiging.</p> <p>a) zij-groep</p>	c

<ul style="list-style-type: none"> b) wij-groep c) primaire groep 	
<p>Het overdragen van waarden, normen, verwachtingen via massa-media noemden we:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) primaire socialisatie b) secundaire socialisatie c) tertiaire socialisatie 	c
<p>Waarover gaat het bij het Mattheüseffect?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) over de ongelijke deelname aan collectieve voorzieningen b) over de ongelijkheid op micro-vlak c) over sociale onrechtvaardigheid 	
<p>Welke is de meest plausibele verklaring voor kapitaalsaccumulatie in de aanvangsfase van de industriële ontwikkeling in België?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de koloniale commerciële handel b) de ontwikkeling van de feodale heer tot industriële heer c) de accumulatie van meerwaarde en de autofinanciering 	
<p>Welke is de juiste chronologische volgorde?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) manufactuur – artisanaat – thuisarbeid b) thuisarbeid – manufactuur – onderneming c) thuisarbeid – artisanaat – onderneming 	
<p>De belangrijkste functie van instituties als gezin en godsdienst is, volgens Parsons, dat ze zorgen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) integratie b) latency c) goal-attainment 	
<p>‘sociale klasse’ verwijst bij Weber naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sociaal prestige b) “lebensstellung c) sociale mobiliteit 	
<p>Nadat ze toetsbare hypothese hebben geformuleerd, gaan sociologen over tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) systematische waarneming en gegevensverzameling b) het falsifiëren van de hypothese c) het verifiëren van de hypothese 	
<p>Bij een collectiviteit ontbreekt volgend kenmerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) saamenhorigheid b) frequentie en intensieve interactie c) gemeenschappelijke belangen 	
<p>Marx definieerde het begrip “sociale klasse” hoofdzakelijk in termen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bezit of niet-bezit van de productiemiddelen b) burgerij en proletariaat c) gemeenschappelijke belangen 	
<p>Slechts een van de volgende groepen is een primaire groep in strikte zin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) een klas kleuters b) een informele club van kaderpersoneel c) een productie-eenheid arbeiders 	
<p>Sociologie onderscheidt zich van de andere sociale wetenschappen, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ze zich met de samenleving bezighoudt b) ze een specifieke invalshoek heeft c) de socioloog bij zijn onderwerp betrokken is 	b
<p>De “verstehende methode” is volgens Weber nodig in de sociologie omwille van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de betrokkenheid van het sociale handelen op waarden 	

b) de onmogelijkheid om met de maatschappij te experimenteren c) de noodzaak om de wetten van de samenleving te verstaan	
Wat is een 'geoeffend arbeider'? a) een geschoold arbeider b) een ongeschoold arbeider c) een ambachtsman	
Kenmerkend voor de recente periode is dat de kapitalistische concurrentieverhoudingen, concentratie en onderschikkingsprocessen zich ook ontwikkelen in de a) primaire en tertiaire sectoren b) secundaire en tertiaire sectoren c) primaire en secundaire sectoren	
Vul aan: In de beginfase is de industriële ontwikkeling een groeiproces gebaseerd op door de tewerkstelling van: a) meerwaardevorming, fabrieken, artisanale arbeid b) meerwaardevorming, loondienst, een marginale arbeidsreserve c) technologische revoluties, de steenkolensector, een marginale arbeidsreserve	A
Vul aan: rationalisering is het aanwenden van methoden bij de arbeid, zodat deze kan worden: a) productieve, industriële, gerationaliseerd b) rationele, industriële, toegeëigend c) rationele, coöperatieve, gepland en berekend	
Ook in de fase van de automatisering wordt de kwalificatiestructuur .... a) gepolariseerd b) onderbenut c) geroutiniseerd	a

Proefexamen Sociologie.

Vraag 1: Beoordeel de juistheid van volgende uitspraken.

- 1) Sociale cohesie, ongelijkheid en identiteit zijn typische vraagstukken van de overgang van de standenmaatschappij naar de moderne samenleving. Deze vraagstukken zullen verdwijnen bij de overgang naar de postmoderne samenleving omdat dan geheel nieuwe problemen opduiken.
- 2) Bij de overgang naar een nieuwe samenlevingstype ontstaan en nieuwe instituties
  - A. 1 en 2 zijn juist
  - B. 1 en 2 zijn onjuist
  - C. alleen 1 is juist
  - D. alleen 2 is juist

Antwoord: D

Vraag 2: Beoordeel de juistheid van volgende twee stellingen:

- 1) Volgens Durkheim is het aantak zelfmoorden omgekeerd evenredig aan de mate van integratie van de sociale groepen waarvan het individu deel uitmaakt.
- 2) Volgens Durkheim kan een te sterke binding met de sociale structuur aanleiding geven tot zelfmoord.

- A. 1 en 2 zijn juist
- B. alleen 1 is juist
- C. alleen 2 is juist
- D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: A

Vraag 3: Tönnies Gesellschaft is het beste te vergelijken met Durkheims:

- A. Mechanische solidariteit
- B. Organische solidariteit
- C. Anomische arbeidsdeling
- D. Conscience collective

Antwoord: B

Vraag 4: Volgens Weber wordt de moderne samenleving gekenmerkt door:

- A. Traditioneel handelen
- B. Waarderationeel handelen
- C. Affectief handelen
- D. Doelrelationeel handelen

Antwoord: D

Vraag 5: Beoordeel de volgende uitspraken:

1. Zowel De Tocqueville als Durkheim verwachten dat de ontwikkeling van het zogenaamde middenveld (allerlei maatschappelijke verenigingen) een antwoord kon zijn op het uiteenvallen van sociale verbanden.
2. Saint Simon verwacht daarvan geen heil omdat alleen maar een klasse van niet productieven oplevert.
  - A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist
  - D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: A

Vraag 6: Beoordeel de juistheid van volgende twee stellingen:

- 1) Zowel Weber als Durkheim probeerden inzicht te verwerven in hoe godsdiensten in hun tijd functioneerden en dachten het beste te kunnen bereiken door de studie van deze fenomenen in de primitieve samenlevingen.
- 2) Volgens Durkheim heeft religie als functie de sociale cohesie te versterken; door hun band met de goddelijke kracht te cultiveren, herbevestigen gelovigen eigenlijk hun band met de maatschappij
  - A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist

D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: C

Beoordeel de juistheid van volgende stellingen:

1. Volgens Marx ontwikkelt de arbeidende klasse zich tot een klasse die via een proces van politieke bewustwording, zich bewust weet van haar gedeelte identiteit, met name van haar positie binnen de kapitalistische productiewijze.
2. Ook Weber hanteert het klassenbegrip maar voor hem hoeft een klasse geen gemeenschapsgevoel te ontwikkelen omdat de leden van een klasse zich meestal niet bewust zijn van hun economische verbondenheid.
  - A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist
  - D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: A

Vraag 8: Wat zal volgens Marx de motor zijn van de maatschappelijke veranderingen?

- A. De ontwikkeling van de arbeidende klasse für sich
- B. Het ongelijke bezit van de productiemiddelen
- C. Het verschil in dynamiek tussen productiekrachten en productieverhoudingen
- D. De dictatuur van het proletariaat

Antwoord: C

Vraag 9: De hoge transferprijzen die in het voetbal betaald worden, zijn het gevolg van:

- A. Toenemende kommodificatie
- B. Een toenemende taakdifferentiatie
- C. Een toenemende individualisering
- D. Een toenemende sociale ongelijkheid.

Antwoord: A

Vraag 10: Beoordeel volgende uitspraken op hun juistheid:

1. Rationalisatie en securalisatie zijn tot elkaar te herleiden, het zijn als het ware synoniemen.
2. Toenemende rationalisatie heeft geleid tot een overheidsbureaucratie waarin de individuele ambtenaar steeds meer op zijn eigen identiteit aangewezen wordt.
  - A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist
  - D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: D

Vraag 11: Welke van de hierna genoemde ontwikkelingen houdt het minste verband met politieke modernisering?

- A. Commodificering
- B. Bureaucratisering
- C. Democratisering
- D. Differentiëring

Antwoord: A

Vraag 12: De individuele burgerrechten werden historisch eerst constitutioneel vastgelegd in:

- A. De Belgische grondwet
- B. De tijdens de Franse revolutie opgestelde ‘verklaring van de Rechten van de Mens en van de Burger’.
- C. De Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring
- D. De ‘Code Napoleon’

Antwoord: C

Vraag 13: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

- I. In Duitsland ging natievorming gedeeltelijk aan staatshervorming vooraf omdat er eerste een gemeenschappelijke cultuur tot stand kwam dankzij de rol van de Duits – vooral de Pruisische – aristocratie
- II. In het cultuurnationalisme wordt benadrukt dat men deel uitmaakt van een bepaalde natie krachtens geboorte.
  - A. I en II zijn juist
  - B. Alleen I is juist
  - C. Alleen II is juist
  - D. I en II zijn onjuist

Antwoord : B

Vraag 14: Volgens Marshall behoort de vrijheid van meningsuiting tot:

- A. De burgerrechten
- B. De sociale rechten
- C. De culturele rechten
- D. De politieke rechten

Antwoord: A

Vraag 15: Er zijn vanuit de sociale wetenschappen verschillende verklaringen aangebracht voor het ontstaan van de parlementair-democratische staatsvorm. Welke van de hierna genoemde hoort daar niet bij?

- A. politieke fragmentatie
- B. ontwikkeling van een democratische mentaliteit bij de politieke elites
- C. industrialisering
- D. concurrentie tussen de westerse staten

Antwoord: B

Vraag 16: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

- 1) De algemene verbreiding van de loonarbeid en de daarbij horende arbeidsverhoudingen in de thuisnijverheid en de manufactuur vormde de grondslag voor de ontwikkeling van de moderne arbeidsverdeling en het fabriekssysteem.
  - 2) De deregulering van de arbeidsmarkt mondde in de 19^e eeuw uit in grotere gelijkheid van de arbeidsmarktpartijen en in algemene welvaart
- A. 1 en 2 zijn juist
B. alleen 1 is juist
C. alleen 2 is juist
D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B

Vraag 17: Welke van de hierna genoemde elementen vormt geen onderdeel van de Tayloristische organisatieleer

- A. opleiding van de arbeiders tot vaklui
B. volstrekte scheiding tussen concipiërende en uitvoerende activiteiten
C. oprichting van een 'planning department'
D. prestatiegebonden beloningssysteem

Antwoord: A

Vraag 18: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

- 1) Polarisatie van de kantoorarbeid betekent dat in dit segment van de arbeidsmarkt niet alleen hogere functies van leidinggevende en specialistische aard tot stand komen, maar daarnaast ook uitvoerende routinefuncties waarvoor weinig of geen opleiding vereist is.
  - 2) Dat de leiding van een organisatie een strategie van 'responsible autonomy' toepast, betekent dat zij aan de werknemers een minimale vorm van zelfstandigheid toestaat onder verantwoordelijkheid van een directe chef.
- A. 1 en 2 zijn juist
B. alleen 1 is juist
C. alleen 2 is juist
D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B

Vraag 19: Collectieve arbeidsverhoudingen zijn in ons land als volgt tot stand gekomen:

- A. als gevolg van de groeiende macht van werkgeversverenigingen begonnen werknemers zich aaneen te sluiten tot vakbondsorganisaties
B. de overheid riep een systeem van overleg tussen sociale partners in het leven.
C. De werknemers probeerden de grote machtsongelijkheid die kenmerkend was voor de individuele arbeidsverhoudingen te ondervangen door de oprichting van vakbonden.

- D. Steeds meer werkgevers gaven aan hun medewerkers de mogelijkheid om in het kader van overlegorganen hun belangen aan bod te brengen.

Antwoord: C

Vraag 20: Vakbondsorganisaties die zoveel mogelijk werknemers, (gechoolden en ongeschoolden) van eenzelfde bedrijfstak proberen te verenigen, noemt men:

- A. beroepsbonden
- B. corporaties of gilden
- C. industriebonden
- D. werknemersbonden

Antwoord: C

Vraag 21: De toenemende overheidsbemoeienis met de arbeidsverhoudingen is typisch voor de periode na WO II.

- A. Deze stelling is juist, gezien de ontwikkeling van de sociale zekerheid.
- B. Deze stelling is onjuist omdat in de 19^e eeuw reeds uitgebreid werd opgetreden bij het neerslaan van arbeidersprotest
- C. Deze stelling is onjuist omdat er in de 19^e eeuw reeds een verbod werd uitgevaardigd op kinderarbeid en nachtarbeid voor vrouwen.
- D. Deze stelling is juist gelet op de institutionalisering van de arbeidsverhoudingen

Antwoord: B

Vraag 22: Welke van de hiernavolgende aspecten is niet kenmerkend voor interne arbeidsmarkten?

- A. bedrijfsgebonden pensioenrechten
- B. beschermende ontslagregels (last in, first out)
- C. promotieperspectieven
- D. open vacatures

Antwoord: D

Vraag 23: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

- I. De verburgerlijking van de arbeidersklasse heeft haar beslag gekregen in de tweede helft van de 20^e eeuw.
  - II. in zijn studie van de sociale ongelijkheid in Nederland heeft Van Herk het over prestigelagen en niet over klassen.
- A. I en II zijn juist
  - B. Alleen I is juist
  - C. Alleen II is juist
  - D. I en II zijn onjuist

Antwoord: C

Vraag 24: Een van de hierna genoemde factoren biedt geen verklaring voor de seksesegregatie op de arbeidsmarkt:

- A. de ongelijke vaardigheden van mannen en vrouwen
- B. de doorwerking van het kostwinnersmodel
- C. seksespecifieke socialisatiepatronen
- D. het 'gender'-karakter van de beroepsstructuur.

Antwoord: A

Vraag 25: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

- I. Met 'cultuur van de armoede' wordt bedoeld dat gedragpatronen en opvattingen die binnen deze subcultuur tot stand zijn gekomen, niet automatisch verdwijnen wanneer de economische oorzaken van de armoede zijn weggenomen.
  - II. Stedenbouwkundige reconstructie van de moderne stad (zoals die van Parijs onder Napoleon III) kunnen beschouwd worden als de uitdrukking van het voortschrijdende rationaliseringsproces, dat kenmerkend is voor de moderne samenleving.
- A. I en II zijn juist
  - B. Alleen I is juist
  - C. Alleen II is juist
  - D. I en II zijn onjuist

Antwoord: A

Vraag 26: Welke van de volgende verklaringsgronden voor de ontwikkeling van de verzorgingsstaat kan moeilijk verbonden worden:

- m) de strijd van de arbeidersbeweging
- n) de Keynesiaanse economische theorie
- o) toenemende internationale concurrentie
- p) Rational choice overwegingen

Antwoord: O

Vraag 27: Beoordeel de juistheid van de volgende twee uitspraken:

- 1. In de dominante visie op modernisering worden de leefwijze op het platteland, de arbeiderscultuur, de armoede ... voorgesteld als vormen van traditionalisme.
  - 2. Sociologisch gezien verwijst het begrip modernisering naar een aantal snelle historische ontwikkelingen die te maken hadden met de uitvinding van de stoommachine, de opkomst van de grootschalige industrie, de groei van de stedelijke agglomeraties en de invloed van de natuurwetenschappen.
- m) 1 en 2 zijn juist
  - n) alleen 1 is juist

- o) alleen 2 is juist
- p) 1 en 2 zijn onjuist

Vraag 28: Het proces van de secularisering houdt in dat:

- A. door systeemdifferentiatie aparte organisaties en instellingen ontstaan voor de religieuze beleving
- B. lange termijnprocessen van groter belang zijn voor de modernisering
- C. wereldse waarden meer erkenning genieten in het kader van de religieuze zingeving
- D. het belang van religieuze factoren voor het maatschappelijk leven vermindert

Antwoord: D

Vraag 29: Eén van de hoofdvragen in de sociologie heeft betrekking o het identiteitsvraagstuk, en luidt als volgt:

- A. in welke mate reproduceert de samenleving zichzelf?
- B. In hoeverre beïnvloeden maatschappelijke verhoudingen het zelfbesef van groepen en individuen in de samenleving
- C. Hoe verklaren wij het toenemend belang van individuele rechten en vrijheden
- D. In welke mate en waarom komt de individuele persoonlijkheid onder druk te staan van maatschappelijke instituties?

Antwoord: B

Vraag 30: internalisering duidt op een proces waarbij

- A. mensen zich regels uit het sociale verkeer eigen maken
- B. Mensen zich conformeren aan regels die kenmerkend zijn voor de groepen waartoe ze behoren.
- C. Mensen niet langer gevoelig zijn voor externe sociale controle
- D. Mensen de officiële regels minder belangrijk gaan vinden dan de officieuze afspraken

Antwoord: A

Vraag 31: Als twee belangrijke bronnen van macht gelden:

- A. het bezit van schaarse goederen en sociale status
- B. het bezit van productiemiddelen en sociale staats
- C. het bezit van schaarse goederen en kennis
- D. het bezit van kennis en sociale status

Antwoord: C

Vraag 32: Als bron van sociale desintegratie wordt door sociologen o.m. het individualiseringsproces genoemd. Zij bedoelen daarmee dat:

- m) mensen zich in toenemende mate egoïstisch gedragen en weinig aandacht betonen voor hun medemensen

- n) mensen in de loop van de tijd meer zelfstandigheid en keuzevrijheid hebben verworven.
- o) De instituties in de moderne samenleving zich meer autonoom zijn gaan gedragen
- p) De wederzijds afhankelijkheid binnen menselijke relaties is afgenomen

Antwoord: N

Vraag 33: Wat de 'industriële revolutie' wordt genoemd, slaat in eerste instantie op:

- A. een aantal technologische vernieuwingen mede onder invloed van de zich ontwikkelende natuurwetenschap (o.a. stoommachine)
- B. de ontwikkeling van een nieuw productieproces waarin bezielde energie vervangen wordt door onbezielde energie
- C. de ontwikkeling van een nieuw systeem van arbeidsverhoudingen dat het eerst gestalte kreeg in de thuisnijverheid, nadien in de manufactuur en de industriële onderneming
- D. de vervanging van agrarische productie door ondernemingswijze productie in fabrieken

Antwoord: C

Vraag 34: Als onderdelen van de sociale structuur zich gaan losmaken en een eigen functie vervullen, dan noemt men dit:

- A. taakdifferentiatie
- B. structuurdifferentiatie
- C. systeemdifferentiatie
- D. sociale differentiatie

Antwoord: C

Vraag 35: Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen:

- 1) Volgens Marx wordt de prijs van goederen op de markt verhandeld, bepaald door de hoeveelheid arbeid die bij de vervaardiging ervan geïnvesteerd wordt.
  - 2) Marx onderscheidt slechts twee klassen, m.n. kapitalisten en arbeiders
- A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist
  - D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B

Vraag 36: Het proces van vervreemding speelt zich volgens Marx af op verschillende niveaus. Een van de hiernavolgende mogelijkheden hoort niet thuis bij de door Marx vernoemde niveaus. Welke?

- A. de arbeider vervreemdt van het product dat hij voortbrengt
- B. de arbeider vervreemdt van zijn medemensen
- C. de arbeiders vervreemdt van zijn sociale klasse
- D. de arbeider vervreemdt van zichzelf

antwoord: C

Vraag 37: Een van de volgende uitspraken beantwoordt niet aan de gedachten van Marx. Welke?

- A. de spanningsverhouding tussen productiekrachten en de productieverhoudingen is typisch voor de moderne, kapitalistische samenleving
- B. De geschiedenis van de mensheid kan niet adequaat begrepen worden als men de concrete materiële belangen van de mensen, de op bezit berustende machtsverhoudingen en de strijd tussen ongelijke sociale categorieën buiten beschouwing.
- C. De arbeiders leven in eerste instantie met een ‘vals bewijs’ omtrent hun toestand en de eigenlijke verhoudingen tussen de klassen en worden om de tuin geleid door de heersende ideeën van de dominante klasse.
- D. Onder productieverhoudingen verstaan we de sociale relaties die het productieproces reguleren

Antwoord: A

Vraag 38: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

- 1) In de traditionele samenleving is het collectieve bewustzijn sterk ontwikkeld en wordt het door Durkheim benoemd met de term ‘organische solidariteit)
- 2) In zijn latere werken verdedigt Durkheim de stelling dat de moderne processen arbeidsdeling vanzelf leiden tot een grotere samenhang en solidariteit onder de mensen.
  - A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist
  - D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: D

Vraag 39: Bij een te zwakke sociale cohesie is er volgens Durkheim een toename te verwachten van aantal:

- A. anomische zelfmoorden
- B. altruïstische zelfmoorden
- C. egoïstische zelfmoorden
- D. collectieve zelfmoorden

Antwoord: C

Vraag 40: Het aanpassingsgedrag waarbij de mensen, die bepaalde doelstellingen willen bereiken, maar volgens wie de toegestane wegen naar die doelstellingen versperd zijn en die daarom alternatieve wegen opzoeken, wordt door Merton bedacht met de term:

- A. Anomie
- B. Rebelle
- C. Ritualisme
- D. Innovatie

Antwoord: D

Vraag 41: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen

- 1) Zowel Weber als Durkheim probeerden inzicht te verwerven in hoe godsdiensten in hun tijd functioneerden en dachten dit het beste te kunnen bereiken door de studie van deze fenomenen in de primitieve samenlevingen
  - 2) Volgens Durkheim heeft religie als functie de sociale cohesie te versterken: door hun band met de goddelijke kracht te cultiveren, herbevestigen gelovigen eigenlijk hun band met de maatschappij
- A. 1 en 2 zijn juist
  - B. alleen 1 is juist
  - C. alleen 2 is juist
  - D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: C

Vraag 42: Een profvoetballer die voor zijn plezier voetbalt, geeft blijk van:

- A. doelrelationeel handelen
- B. waarderrelationeel handelen
- C. affectief handelen
- D. traditioneel handelen

Antwoord: B

Vraag 43: Een van de hierna genoemde eigenschappen is niet kenmerkend voor de bureaucratistische organisatieleer (volgens Weber):

- A. toepassing van onpersoonlijke regels, zonder aanzien des persoons
- B. inefficiënte procedures
- C. hiërarchische ordening van de functies
- D. benoeming op grond van bekwaamheid

Antwoord: B

Vraag 44: Welke van de hierna genoemde organisaties beantwoordt het minste aan Webers ideaaltype van de bureaucratie?

- A. een fast-food restaurant
- B. een academisch ziekenhuis
- C. een beroepsleger

D. een hedendaagse politieke partij

Vraag 45: Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen

- 1) Het ontstaan van de kapitalistische mentaliteit werd bevorderd door het protestante geloof in de predestinatieleer, die o.m. inhoudt dat de mens zijn zielenheil kan bekomen door eigen inspanningen, vooral als die bekroond worden door economisch succes.
  - 2) In het protestantse denken kwam het natuurwetenschappelijk onderzoek in de plaats van het geloof, en zo werd een basis gelegd voor de kapitalistische ontwikkeling.
- A. 1 en 2 zijn juist
B. alleen 1 is juist
C. alleen 2 is juist
D. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: D

Vraag 46: Welke van de hieronder genoemde zienswijzen met betrekking tot sociale ongelijkheid beantwoordt het beste aan de opvatting van Weber?

- A. Een klasse is te omschrijven als een laag die bestaat uit mensen die een soortgelijke economische positie innemen en zich onderling verbonden voelen door gemeenschappelijke opvattingen en levensstijl.
- B. Mensen behoren tot standen op basis van bijvoorbeeld hun hoge geboorte, hun beroep of hun langdurige opleiding en deze standsverschillen monden uit in verschillende politieke partijen.
- C. Het eindimensionale model van sociale stratificatie dient vervangen te worden door een meerdimensionaal model waarbinnen posities kunnen worden vastgelegd op drie van elkaar onafhankelijke dimensies: klasse, status en macht
- D. Voor de studie van de sociale ongelijkheid is het van belang een onderscheid te maken tussen de bezitters van economisch kapitaal, sociaal kapitaal en cultureel kapitaal

Faculteit Economische en Toegepaste Economische wetenschappen

Cursus Sociologie

Docent: Prof. Dr. J. Bundervoet

1ste gewone examenperiode 2000, 1ste kandidatuur HIR

Nog enkele correcties bij de vragen:

Vraag 4: Bij stelling II: Staatshervorming moet eigenlijk staatsvorming zijn

Vraag 17: Bij stelling II: Gelijkheid moet eigenlijk ongelijkheid zijn. Van Herk moet Van Heek zijn.

Vraag 40: Oplossingsmogelijkheid C: haakjes moeten weg

EXAMENREEKS 4:

- 1) Volgens Weber wordt in een gedifferentieerde samenleving de sociale cohesie vooral bevorderd door:
- De uitoefening van (staats)macht op basis van een systeem van aanvaarde rechtsregels en procedures.
  - De werking van het marktmechanisme, door middel van ruil en contracten
  - De ontwikkeling van de intermenselijke solidariteit, o.m. via opvoeding en sacrale rituelen
  - De uitbouw van een georganiseerd middenveld van bv. beroepscorporaties en andere verenigingen.

Antwoord: A (hoofdstuk 8)

- 2) Volgens Parsons beantwoordt een systeem van welzijnsvoorzieningen vooral aan de functionele vereiste van:
- Aanpassing
  - Doelverwezenlijking
  - Integratie
  - Patroonhandhaving

Antwoord: D (hoofdstuk 8)

- 3) Welke van de hierna genoemde factoren heeft de belangrijkste rol gespeeld bij de groeiende politieke dominantie van West –Europa na de Middeleeuwen?
- Centralisering van de staatsmacht
  - Ontwikkeling van de markteconomie
  - Politieke fragmentatie
  - Technologische vooruitgang

Antwoord: C (hoofdstuk 9)

- 4) Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen
- onder de politieke modernisering verstaan wij die ontwikkeling in staatsregimes die bijdragen tot een grotere interne en externe effectiviteit
  - omdat staten een deel uit maken van statenstelsels, waarbinnen ze zowel met elkaar samenwerken als met elkaar concurreren, spreken we van staatsvorming.
    - 1 en 2 zijn juist
    - alleen 1 is juist
    - alleen 2 is juist
    - 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B (hoofdstuk 9)

- 5) Welke van de hierna genoemde ontwikkelingen houdt het minste verband met politieke modernisering?

- a. Commodificering
- b. Bureaucratisering
- c. Democratisering
- d. Differentiëring

Antwoord: A (hoofdstuk 9)

- 6) De individuele burgerrechten werden historisch het eerst constitutioneel vastgelegd in:
- a. De Belgische grondwet
  - b. De tijdens de Franse revolutie opgestelde ‘verklaring van de rechten van de mens en van de burger’
  - c. De Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring
  - d. De ‘Code Napoleon’

Antwoord: C (hoofdstuk 9)

- 7) Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:
1. In Duitsland ging natievorming gedeeltelijk aan staatshervorming vooraf omdat er eerste een gemeenschappelijke cultuur tot stand kwam dankzij de rol van de Duitse –vooral de Pruisische – aristocratie
  2. In het cultuurnationalisme wordt benadrukt dat men deel uitmaakt van een bepaalde natie krachtens geboorte. (*ethisch nationalisme*)
    - a. 1 en 2 zijn juist
    - b. alleen 1 is juist
    - c. alleen 2 is juist
    - d. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: D (hoofdstuk 9)

- 8) Volgens Marshall behoort de vrijheid van meningsuiting tot:
- a. De burgerrechten
  - b. De sociale rechten
  - c. De culturele rechten
  - d. De politieke rechten

Antwoord: A (hoofdstuk 9)

- 9) er zijn vanuit de sociale wetenschappen verschillende verklaringen aangebracht voor het ontstaan van de parlementair-democratische staatsvorm. Welke van de hierna genoemde hoort daar niet bij?
- a. Politieke fragmentatie
  - b. Ontwikkeling van een democratische mentaliteit
  - c. Industrialisering
  - d. Concurrentie tussen de westerse staten

Antwoord: B (hoofdstuk 9)

10) Beoordeel de juistheid van volgende twee stellingen:

1. De algemene verbreiding van de loonarbeid en de daarbij horende arbeidsverhoudingen in de thuisnijverheid en de manufactuur vormde de grondslag voor de ontwikkeling van de moderne arbeidsdeling en het fabriekssysteem
2. De deregulering van de arbeidsmarkt mondde in de 19^e eeuw uit in grotere gelijkheid van de arbeidsmarkt en in algemene welvaart.
  - a. 1 en 2 zijn juist
  - b. alleen 1 is juist
  - c. alleen 2 is juist
  - d. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B

11) Welke van de hierna genoemde elementen vormt geen onderdeel van de Tayloristische organisatieleer?

- a. Opleiding van de arbeiders tot vaklui
- b. Volstreekte scheiding tussen concipiërende en uitvoerende activiteiten
- c. Oprichting van een 'planning department'
- d. Prestatiegebonden beloningssysteem

Antwoord: A (hoofdstuk 10)

12) Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen:

1. polarisatie van de kantoorarbeid betekent dat in dit segment van de arbeidsmarkt niet alleen hogere functies leidinggevende en specialistische aard tot stand komen, maar daarnaast ook uitvoerende routinefuncties waarvoor weinig of geen opleiding vereist is.
2. Dat de leiding van een organisatie een strategie van 'responsible autonomy' toepast, betekent dat zij aan de werknemers een minimale vorm van zelfstandigheid toestaat onder verantwoordelijkheid van een chef.
  - a. 1 en 2 zijn juist
  - b. alleen 1 is juist
  - c. alleen 2 is juist
  - d. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B (hoofdstuk 10)

13) Collectiever arbeidsverhoudingen zijn in ons land als volgt tot stand gekomen:

- a. Als gevolg van de groeiende macht van werkgeversverenigingen begonnen werknemers zich aaneen te sluiten tot vakorganisaties
- b. De overheid riep een systeem van overleg tussen de sociale partners in het leven
- c. De werknemers probeerden de grote machtsongelijkheid die kenmerkend was voor de individuele arbeidsverhoudingen te ondervangen door de oprichting van vakbonden

- d. Steeds meer werkgevers gaven aan hun medewerkers de mogelijkheid om in het kader van overlegorganen hun belangen aan bod te brengen

Antwoord: C (hoofdstuk 10)

- 14) Vakbondsorganisaties die zoveel mogelijk werknemers (geschoolden en ongeschoolden) van eenzelfde bedrijfstak proberen te verenigen, noemt men:
- a. Beroepsbonden
  - b. Corporaties of gilden
  - c. Industriebonden
  - d. Werknemersbonden

Antwoord: C (hoofdstuk 10)

- 15) De toenemende overheidsbemoeyenis met de arbeidsverhoudingen is typisch voor de periode na W.O. II:
- a. Deze stelling is juist, gezien de ontwikkeling van de sociale zekerheid
  - b. Deze stelling is onjuist omdat in de 19^e eeuw reeds uitgebreid werd opgetreden bij het neerslaan van arbeidersprotest
  - c. Deze stelling is onjuist omdat er in de 19^e eeuw een verbod werd uitgevaardigd op kinderarbeid en nachtarbeid voor vrouwen
  - d. Deze stelling is juist gelet op de institutionalisering van de arbeidsverhoudingen
- 16) welke van de hiernavolgende aspecten is niet kenmerkend voor interne arbeidsmarkten?
- a. Bedrijfsgebonden pensioenrechten
  - b. Beschermende ontslagregels (last in, first out)
  - c. Promotieperspectieven
  - d. Open vacatures

Antwoord: D (hoofdstuk: 10)

- 17) Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:
1. De verburgerlijking van de arbeidersklasse heeft haar beslag gekregen in de tweede helft van de 20^e eeuw.
  2. In zijn studie van de sociale ongelijkheid in Nederland heeft Van Heek het over prestigelagen en niet over klassen.
    - a. 1 en 2 zijn juist
    - b. alleen 1 is juist
    - c. alleen 2 is juist
    - d. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: C (hoofdstuk 11)

- 18) Een van de hierna genoemde factoren biedt geen verklaring voor de seksesegregatie op de arbeidsmarkt:
- De ongelijke vaardigheden van mannen en vrouwen
  - De doorwerking van het kostwinnersmodel
  - Seksespecifieke socialisatiepatronen
  - Het 'gender'-karakter van de beroepenstructuur.

Antwoord: A (hoofdstuk 11)

- 19) Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen:
- Met 'cultuur van de armoede' wordt bedoeld dat de gedragspatronen en opvattingen die binnen deze subcultuur tot stand zijn gekomen, niet automatisch verdwijnen wanneer de economische oorzaken van de armoede zijn weggenomen.
  - Stedenbouwkundige reconstructies van de moderne stad (zoals die van Parijs onder Napoleon III) kunnen beschouwd worden als de uitdrukking van het voortschrijdende rationaliseringsproces, dat kenmerkend is voor de moderne samenleving
- 1 en 2 zijn juist
  - alleen 1 is juist
  - alleen 2 is juist
  - 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: A (hoofdstuk 15)

- 20) Welke van de volgende verklaringsgronden voor de ontwikkeling van de verzorgingsstaat kan moeilijk weerhouden worden:
- De strijd van de arbeidersbeweging
  - De Keynesiaanse economische theorie
  - Toenemende internationale concurrentie
  - Rational choice overwegingen

Antwoord: C (hoofdstuk 12)

- 21) Beoordeel de juistheid van volgende twee uitspraken:
- In de dominante visie op de modernisering worden de leefwijze op het platteland, de arbeiderscultuur, de armoede ... voorgesteld als vormen van traditionalisme
  - Sociologisch gezien verwijst het begrip modernisering naar een aantal snelle historische ontwikkelingen die te maken hadden met de uitvinding van de stoommachine, de opkomst van de grootschalige industrie, de groei van stedelijke agglomeraties en de invloed van de natuurwetenschappen
- 1 en 2 zijn juist
  - alleen 1 is juist
  - alleen 2 is juist
  - 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B (hoofdstuk 12)

- 22) Het proces van secularisering houdt in dat:

- a. Door systeemdifferentiatie aparte organisaties en instellingen ontstaan voor de religieuze beleving
- b. Lange termijnprocessen van groter belang zijn voor de modernisering
- c. Wereldse waarden meer erkenning genieten in het kader van de religieuze zingeving
- d. Het belang van religieuze factoren voor het maatschappelijk leven vermindert

Antwoord: D (hoofdstuk 12)

- 23) een van de hoofdvragen van de sociologie heeft betrekking op het identiteitsvraagstuk, en luidt als volgt:
- a. in welke mate reproduceert de samenleving zichzelf?
  - b. In hoeverre beïnvloeden maatschappelijke verhoudingen het zelfbesef van groepen en individuen?
  - c. Hoe verklaren wij het toenemend belang van individuele rechten en vrijheden?
  - d. In welke mate en waarom komt de individuele persoonlijkheid onderdruk te staan van maatschappelijke instituties?

Antwoord: B (hoofdstuk 1)

- 24) Inetrnalisering duidt op een proces waarbij
- a. Mensen zich regels uit het sociale verkeer eigen maken
  - b. Mensen zich conformeren aan regels die kenmerkend zijn voor de groepen waartoe zij behoren
  - c. Mensen niet langer gevoelig zijn voor externe, sociale controle
  - d. Mensen de officiële regels minder belangrijk gaan vinden dan officieuze afspraken

Antwoord: A (hoofdstuk 1)

- 25) Als twee belangrijke bronnen van macht gelden:
- a. Het bezit van schaarse goederen en sociale status
  - b. Het bezit van productiemiddelen en sociale status
  - c. Het bezit van schaarse goederen en kennis
  - d. Het bezit van kennis en sociale status

Antwoord: C (hoofdstuk 1)

- 26) Als bron van sociale desintegratie wordt door sociologen o.m. het individualiseringsproces genoemd. Zij bedoelen daarmee dat:
- a. Mensen zich in toenemende mate egoïstisch gedragen en weinig aandacht betonen voor hun medemensen
  - b. Mensen in de loop van de tijd meer zelfstandigheid en keuzevrijheid hebben verworven
  - c. De instituties in e moderne samenleving zich meer autonoom zijn gaan gedragen
  - d. De wederzijdse afhankelijkheid binnen menselijke relaties is afgenomen

Antwoord: B (hoofdstuk 1)

- 27) Wat de industriële revolutie wordt genoemd, slaat in eerste instantie op:
- Een aantal technologische vernieuwingen mede onder invloed van de zich ontwikkelende natuurwetenschap (o.a. stoommachine)
  - De ontwikkeling van een nieuw productieproces waarin bezielde energie vervangen wordt door onbezielde energie
  - De ontwikkeling van een nieuw systeem van arbeidsverhoudingen dat het eerste gestalte kreeg in de thuisnijverheid, nadien in de manufactuur en de industriële omgeving.
  - De vervanging van de agrarische productie door ondernemingsgewijze productie in fabrieken

Antwoord: B (hoofdstuk 2)

- 28) Als onderdelen van de sociale structuur zich gaan losmaken en een eigen functie vervullen, dan noemt men dit:
- Taakdifferentiatie
  - Structuurdifferentiatie
  - Systeemdifferentiatie
  - Sociale differentiatie

Antwoord: C (hoofdstuk 2)

- 29) Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen:
- Volgens Marx wordt de prijs van goederen die op de markt worden verhandeld, bepaald door de hoeveelheid arbeid die bij de vervaardiging ervan geïnvesteerd wordt.
  - Marx onderscheidt slechts twee klassen, m.n. kapitalisten en arbeiders
    - 1 en 2 zijn juist
    - alleen 1 is juist
    - alleen 2 is juist
    - 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: B (hoofdstuk 4)

- 30) Het proces van vervreemding speelt zich volgens Marx af op verschillende niveaus. Een van de hiernavolgende mogelijkheden hoort niet thuis bij de door Marx vermelde niveaus. Welke?
- De arbeider vervreemdt van het product dat hij voortbrengt.
  - De arbeider vervreemdt van zijn medemensen
  - De arbeider vervreemdt van zijn sociale klasse
  - De arbeider vervreemdt van zichzelf

Antwoord: C (hoofdstuk 4)

31) Een van de volgende uitspraken beantwoordt niet aan de gedachtegang van Marx. Welke?

- a. De spanningsverhouding tussen productiekrachten en de productieverhoudingen is typisch voor de moderne, kapitalistische samenleving
- b. De geschiedenis van de mensheid kan niet adequaat begrepen worden als men de concrete materiële belangen van de mensen, de op bezit berustende machtsverhoudingen en de strijd tussen ongelijke, sociale categorieën buiten beschouwing laat.
- c. De arbeiders leven in eerste instantie met 'een vals bewustzijn' omtrent hun toestand en de eigenlijke verhoudingen tussen de klassen en worden om de tuin geleid door de heersende ideeën van de dominante klasse.
- d. Onder productieverhoudingen verstaan we de sociale relaties die het productieproces reguleren

Antwoord: A (hoofdstuk 4)

32) Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen

1. In de traditionele samenleving is het collectieve bewustzijn sterk ontwikkeld en wordt het daarom door Durkheim benoemd met de term 'organische solidariteit'
2. In zijn latere werken verdedigt Durkheim de stelling dat de moderne processen van arbeidsdeling vanzelf leiden tot een grotere samenhang en solidariteit onder mensen.
  - a. 1 en 2 zijn juist
  - b. alleen 1 is juist
  - c. alleen 2 is juist
  - d. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: D (hoofdstuk 5)

33) Bij een te zwakke sociale cohesie is er volgens Durkheim een toename te verwachten van het aantal:

- a. Anomische zelfmoorden
- b. Altruïstische zelfmoorden
- c. Egoïstische zelfmoorden
- d. Collectieve zelfmoorden

Antwoord: C (hoofdstuk 5)

34) Het aanpassingsgedrag waarbij mensen, die bepaalde doelstellingen willen bereiken, maar voor wie de toegestane wegen naar die doelstellingen versperd zijn en die daarom alternatieve wegen opzoeken, wordt door Merton bedacht met de term:

- a. Anomie
- b. Rebelle
- c. Ritualisme
- d. Innovatie

Antwoord: D (hoofdstuk 5)

35) Beoordeel de juistheid van volgende twee stellingen:

1. Zowel Weber als Durkheim probeerden inzicht te verwerven in hoe godsdiensten in hun tijd functioneerden en dachten dit het beste te kunnen bereiken door de studie van deze fenomenen in de primitieve samenlevingen
2. Volgens Durkheim heeft religie als functie de sociale cohesie te versterken: door hun band met de goddelijke kracht te cultiveren, herbevestigen gelovigen eigenlijk hun band met de maatschappij
  - a. 1 en 2 zijn juist
  - b. alleen 1 is juist
  - c. alleen 2 is juist
  - d. 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: C (hoofdstuk 5)

36) Een profvoetballer die voor zijn plezier voetbalt, geeft blijk van:

- a. Doelrelationeel handelen
- b. Waarderrelationeel handelen
- c. Affectief handelen
- d. Traditioneel handelen

Antwoord: B (hoofdstuk 6)

37) Een van de hierna genoemde eigenschappen is niet kenmerkend voor de bureaucratistische organisatievorm (volgens Weber)

- a. Toepassing van onpersoonlijke regels, zonder aanzien des persoons
- b. Inefficiënte procedures
- c. Hiërarchische ordening van de functies
- d. Benaming op grond van bekwaamheid

Antwoord: B (hoofdstuk 6)

38) Welke van de hierna genoemde organisaties beantwoordt het minste aan het ideaaltype van de bureaucratie

- a. Een fast –foodrestaurant
- b. Een academisch ziekenhuis
- c. Een beroepsleger
- d. Een hedendaagse politieke partij

Antwoord: hoofdstuk 6

39) Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen:

1. het ontstaan van de kapitalistische mentaliteit werd bevorderd door het protestantse geloof in de predestinatieleer, die o.m. inhoudt dat de mens zijn zielenheil kan bekomen door eigen inspanningen, vooral als die bekroond worden door economisch succes.

2. In het protestantse denken kwam het natuurwetenschappelijk onderzoek in de plaats van het geloof, en zo werd een basis gelegd voor de kapitalistische ontwikkeling
- 1 en 2 zijn juist
  - alleen 1 is juist
  - alleen 2 is juist
  - 1 en 2 zijn onjuist

Antwoord: D (hoofdstuk 6)

Vraag 10: Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen

- Dankzij de verzorgingsstaat wordt het kapitalistisch productiesysteem in de 2^e helft van de 20ste eeuw opgeheven.
- De term “staat” in de “verzorgingsstaat” wijst erop dat de overheidszorg naar individuele burgers toe essentieel in handen is van de overheidsambtenaren.
  - I en II zijn juist
  - Alleen I is juist
  - Alleen II is juist
  - I en II zijn onjuist

Antwoord: D (Hfst.12, p.264-265)

Vraag 11: Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen:

- Volgens de sociologen van de Chicago-school gelden economische factoren als ordenend principe van mensen en activiteiten in de stedelijke ruimte.
- Sociale ecologie is een leer die de relatie tussen fysieke omgeving en sociale verschijnselen centraal stelt.
  - I en II zijn juist
  - Alleen I is juist
  - Alleen II is juist
  - I en II zijn onjuist

Antwoord: A (Hfst.15, p.360)

Vraag 12: Beoordeel de juistheid van volgende stellingen:

- Fukuyama hecht in zijn toekomstvisie belang aan de opkomst van sociale bewegingen zoals de vredesbeweging en de ecologische beweging.
- Volgens Fukuyama bestaan er binnen de economie geen wezenlijke verschillen tussen democratie en kapitalisme.
  - I en II zijn juist
  - Alleen I is juist
  - Alleen II is juist
  - I en II zijn onjuist

Antwoord: C – de eerste stelling is trouwens de kritiek die men heeft op Fukuyama. (Hfst.19)

Vraag 13: Een van de hierna genoemde kenmerken is niet typisch voor de postindustriële maatschappij zoals die door D. Bell werd voorgesteld.

- De wetenschappers vervullen een centrale rol

- b. Een sterke expansie van de dienstensector
- c. Productie en codificatie van theoretische kennis staan centraal
- d. De sociale stratificatie is gebaseerd op verdienste en niet op afkomst.

Antwoord: D – de sociale stratificatie die gebaseerd op verdienste en niet op afkomst, was reeds aanwezig in de industriële maatschappij dus is niet typisch voor de postindustriële maatschappij.

